

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 14/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 19 § i lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon och 12 § i lagen om temporärt ordnande av enskilt godkännande av fordon

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 juni 2012 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 19 § i lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon och 12 § i lagen om temporärt ordnande av enskilt godkännande av fordon (RP 59/2012 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- trafikråd, ledande expert Kari Saari, kommunikationsministeriet
- gruppechef Markku Kärkkäinen, Trafiksäkerhetsverket
- teknisk direktör Petri Holappa, Majava Group Ab.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- A-katsastus Oy
- Bilimportörerna rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon ska träda i kraft två år senare och att giltighetstiden för lagen om temporärt ordnande av enskilt godkännande av fordon på motsvarande sätt ska bli förlängd med två år.

Giltighetstiderna behöver ändras för att eventuella verkningar av besktningskoncessionslagen, som är under beredning såsom ett särskilt projekt, ska kunna beaktas i lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon och för att

Trafiksäkerhetsverket ska ha tillräckligt med tid för att skapa avtalsförfaranden med de aktörer som i fortsättningen ska bevilja enskilt godkännande.

Lagen om ändring av lagen om temporärt ordnande av enskilt godkännande av fordon är avsedd att träda i kraft vid ingången av 2013. Lagen om ändring av lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon är också avsedd att träda i kraft vid ingången av 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande kommentarer.

Avsikten med propositionen är att giltighetstiden och ikraftträdandedagen för lagarna om enskilt godkännande ska ändras. Enligt förslaget ska lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon (227/2009) träda i kraft vid ingången av 2015 i stället för 2013 och lagen om temporärt ordnande av enskilt godkännande av fordon (228/2009) på motsvarande sätt gälla till utgången av 2014 i stället för 2012.

Ändringarna innebär att det nuvarande temporära förfarandet för enskilt godkännande kommer att fortsätta fram till början av 2015 på besiktningstillstånden som utför registreringsbesiktningar. Efter det kommer förfarandet för enskilt godkännande att bygga på avtal mellan Trafiksäkerhetsverket och de aktörer som i fortsättningen ska bevilja sådant godkännande.

Orsaken till ändringsförslaget är enligt regeringen bl.a. att Trafiksäkerhetsverket behöver ges mer tid att förbereda sig för de krav som den nya lagen om enskilt godkännande innebär. Också översynen av regelverket om besiktningstillstånd kräver enligt propositionen att man skjuter upp det tidigare föreslagna ikraftträdandet bland annat med tanke på laghänvisningarna mellan de berörda lagarna.

Sakkunniga har delvis kritiserat att man förlänger giltighetstiden och skjuter upp ikraftträdandet. De har då fört fram att EG-typgodkännande är en betydligt tyngre och dyrare process än enskilt godkännande, vilket exempelvis leder till att marknadsaktiva tillverkare av industriella släpvagnar inte befinner sig i en jämlik situation i förhållande till tillverkare av enskilda exemplar. Samtidigt föreslår regeringen också att den nya lagen om enskilt godkännande ska träda i kraft senare än vad som ursprungligen avsågs, eftersom den planerade tidsplanen för lagprojektet som avser koncession för besiktning har ansetts vara realistisk. Detta beror bland annat på

det förslag till förordning om besiktningstillstånd som Europeiska kommissionen lade fram i juli 2012 och som i behövlig utsträckning måste beaktas i det inhemska regelverket. Under utfrågningen av de sakkunniga föreslogs det också att enskilt godkännande ska få gälla högst ett visst antal likadana fordon. Syftet är då att typgodkännande alltid ska användas för större tillverkningsserier av fordon. Vidare har sakkunniga framfört att de föreslagna bestämmelserna kan komma att främja utbredningen av svart ekonomi.

Utskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att avsikten med enskilt godkännande är att ett nytt fordon som inte blivit typgodkänt kan godkännas för en första användning i trafik. Det är meningen att enskilt godkännande ska följa samma förfarande som vid EG-typgodkännande av fordonstyper, men i förenklad och lättare form. EG-typgodkännande är ett klart tyngre och dyrare förfarande för den som ansöker om godkännande. Genom ett sådant godkännande får den sökande emellertid också vissa fördelar i förhållande till ett enskilt godkännande. EG-typgodkända fordon behöver efter godkännande inte genomgå fordonsspecifika kontroller för registrering, och de ska godkännas som sådana i alla EU-medlemsstater. Vid enskilt godkännande ska däremot varje fordon godkännas separat, och därför lämpar sig denna form av godkännande framför allt vid tillverkning av fordon för den nationella marknaden i relativt små mängder. Särskilt när det gäller tillverkare som är verksamma på den internationella marknaden är EG-typgodkännande i allmänhet utifrån en samlad bedömning ett mer ändamålsenligt alternativ, men med tanke på de strängare kraven och högre kostnaderna har dessa tillverkare ett sämre gångsläge än de aktörer som bara konkurrerar på hemlandets marknad och använder sig av enskilt godkännande.

Utskottet vill ändå peka på att propositionen bara gäller ändring av lagarnas giltighetstid respektive ikraftträdandedag och inte exempelvis villkoren för att fordon ska godkännas eller nå

gon gränsdragning mellan de fordon som man ska ansöka om EG-typgodkännande för och de fordon i fråga om vilka enskilt godkännande kan användas. Enligt inkommen utredning medger direktivet om EG-typgodkännande inte heller att man ställer upp en kvantitativ gräns för användning av enskilt godkännande. Det är ytterst viktigt med fungerande marknadskonkurrens på lika villkor, och således anser utskottet att detta bör beaktas när bestämmelserna verkställs. Dessutom påpekar utskottet rent generellt att den allt större svarta sektorn är ett problem som kräver att man inom många sektorer framför allt vidtar åtgärder för tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna.

Det är i princip viktigt att vara systematisk när det gäller giltighetstid och ikraftträdandedag

för lagar, anser utskottet. Aktörerna på det område regleringen gäller bör få veta när nya bestämmelser träder i kraft så att de kan förutse och vid behov anpassa och utveckla också sin egen verksamhet inom den föreslagna tidsplanen. Utskottet inser att flera olika faktorer samtidigt har inverkat på att lagarna behöver ändras, men konstaterar att man i samband med lagberedningen, dess planering och lagens verkställighet med alla medel bör försöka se till att lagarnas ikraftträdande inte behöver skjutas upp flera gånger.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 25 oktober 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Thomas Blomqvist /sv
Ari Jalonen /saf
Kalle Jokinen /saml
Jukka Kopra /saml
Merja Kuusisto /sd
Suna Kymäläinen /sd

Johanna Ojala-Niemelä /sd
Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /saml
Eila Tiainen /vänst
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Mirja Vehkaperä /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.